

UIT HET BUITENLAND

Red.: W. BEIJDERWELLEN, J. E. ERDMAN,
CH. HAGEMAN en A. M. VAN RIETSCHOTEN

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Wettelijke Voorschriften omtrent Publicatie van Balansen van Holding Companies

Herhaaldelijk is gebleken, dat de wettelijke voorschriften betreffende de publicatie van de Jaarrekeningen van Holding Companies in Engeland niet aan hun doel beantwoorden. Over het algemeen wordt er mee volstaan in de Balans een post op te nemen: Aandeelen in ondernemingen tegen kostprijs. Een verdere specificatie wordt dan niet meer verstrekt. Aangezien het bedrag van dezen post in vele gevallen van overwegenden invloed is, worden den aandeelhouders belangrijke gegevens onthouden. Ook de publicatie der Verlies en Winstrekening heeft in den gegeven vorm weinig nut, daar alleen de ontvangen dividenden worden verantwoord en men hieruit den gang van zaken van het geheele concern niet kan beoordeelen. Mr. *Morgan*, voorzitter van de Society of Incorporated Accountants and Auditors heeft zich op de jaarvergadering over wenschelijke wijzigingen in de wettelijke bepalingen als volgt uitgelaten.

Hij wil de volledige resultaten van de dochtermaatschappijen in de Verlies en Winstrekening van de moedermaatschappij opgenomen zien, natuurlijk voor zoover de laatste bij de dochterondernemingen geïnteresseerd is. Dit totale winsteijfer zou dan verhoogd subs. verlaagd moeten worden met het verschil tusschen dit winsteijfer en het totaalbedrag aan ontvangen dividenden, daar volgens de wet alleen de werkelijk ontvangen dividenden van dochtermaatschappijen kunnen dienen voor de uitkeering van dividend door de Holding Company. Voorts zou op de Balans cenerzijds het bedrag der onverdeelde winst moeten paraisseeren, waartegenover de waarde der aandeelen aan de debetzijde der Balans zou moeten worden verhoogd. Het resultaat dezer boekingen zou zijn, dat de Verlies en Winstrekening tenslotte toch wordt gecrediteerd voor de ontvangen dividenden en dat de onverdeelde winst op een reserverekening wordt geboekt tegenover de verplichte hoogere waardeering der aandeelenportefeuille.

Tegen dit laatste punt wordt door de Redactie van The Accountant in het nummer van 4 Juni 1932 geopponeed. Naar haar inzicht kan men iemand niet wettelijk dwingen een waardevermeerdering, die nog niet gerealiseerd is en misschien nimmer gerealiseerd zal worden, op de Balans op te nemen, ook al staat hiertegenover een Reserverekening.

Zij ziet meer heil in de gedwongen publicatie van een Geconsolideerde Balans en Verlies en Winstrekening. Zij beëindigt haar beschouwing met de opmerking, dat als voorloopige verbetering der wettelijke bepalingen zou kunnen worden volstaan met het voorschrift, dat de jaarrekeningen van moeder- en dochtermaatschappijen op hetzelfde tijdstip zouden moeten worden opgesteld.

Wettelijke Regeling van het Accountantsberoep in Britsch-Indië

In Maart 1932 is een wettelijke regeling van het accountantsberoep in Britsch-Indië tot stand gekomen. De regeling heeft alleen betrekking op de „audits” van limited companies. De benoeming van personen, die in het vervolg toegelaten zullen worden als auditor berust in de handen van de Indian

Accountancy Board, bestaande uit 15—20 leden. Twee leden zijn rijksambtenaren; een hiervan treedt als voorzitter op. De overige leden worden ook door het gouvernement benoemd. Minstens tweederden van dit aantal zijn accountants, die het beroep uitoefenen. De overigen worden gerecruteerd uit handelskringen. De leden ontvangen slechts een matig presentiegeld. De benoeming vindt plaats voor den tijd van drie jaar, doch herbenoeming is mogelijk.

Tevens is voor elke provincie een Local Accountancy Board ingesteld ter inlichting van de Centrale Commissie betreffende plaatselijke belangen. Deze commissies zijn uit 3—8 leden samengesteld, welke alle benoemd worden door het gouvernement uit een voordracht van het provinciaal bestuur. Voorts zal een lid van de Indian Accountancy Board ex officio zitting hebben in de Local Board voor het district, waar hij woonachtig is.

De algemeene regelen, die voor de opneming in het register gesteld zijn, bestaan uit de „serving of articles” en het afleggen van een eerste en tweede examen.

Van het eerste examen zijn vrijgesteld personen, die een universitair graad in de handelswetenschappen aan een Indische of Britsche Universiteit hebben behaald.

Aan het examen mogen deelnemen:

1. personen, die een erkenden leergang aan een erkende universiteit hebben gevolgd.
2. graduates.
3. personen, die gedurende 7 jaren werkzaam geweest zijn als assistent op een erkend accountantskantoor, doch niet noodzakelijkerwijs hebben „served their articles.”

Voor het laatste examen is „service under articles” verplicht, uitgezonderd, wanneer iemand 9 jaar werkzaam op een erkend kantoor geweest is. Graduates moeten 4 jaar dienen, bezitters van het bestaande Indische diploma 3 jaar en alle anderen 5 jaar.

Het recht voor een erkend accountant om „articled clerks” aan te stellen is beperkt tot 3 op eenzelfde tijd.

De examens zijn ongeveer gelijkwaardig aan de Engelsche examens. Het eerste omvat een boekhoud- en een algemeen commercieel gedeelte. De kandidaten moeten voor beide deelen tegelijkertijd slagen. Het tweede examen bestaat uit een accountancy gedeelte en een gedeelte omvattende economie en wetskennis. Hier mogen de kandidaten voor een der gedeelten eenmaal zakken, zonder het geheele examen over te moeten doen.

Verder is bepaald, dat de leden van het Institute en van de Society en van nog enkele andere vereenigingen van alle examens zijn vrijgesteld.

De inschrijving in het Register geschiedt tegen een inleggeld van Rs 150.— en een jaarlijkse bijdrage van Rs 32.—. Jaarlijks wordt de lijst in de Gazette of India gepubliceerd. De ingeschrevenen hebben het recht de letters R. A. achter hun naam toe te voegen.

Tekortkomingen der Company Law

In de laatste tijden wordt dit onderwerp in de Engelsche vakliteratuur veelvuldig besproken. In het nummer van 9 Juli van The Accountant somt de Redactie in een hoofdartikel de algemeene erkende tekortkomingen van de thans geldende wettelijke bepalingen op. Deze kunnen in het algemeen verdeeld worden over twee categorieën, betreffende resp. de aansprakelijkheid van directeuren en den vorm van gepubliceerde jaarrekeningen.

Wat het eerste punt betreft, zouden de volgende maatregelen genomen moeten worden.

Een maximumgrens zou gesteld moeten worden voor het aan-

tal directeursposten, dat door één persoon kan worden vervuld.

Tijdelijke directeursposten zouden zooveel mogelijk moeten worden tegengegaan.

Directeuren van nieuwe maatschappijen zouden niet mogen aftreden vóór de eerste jaarvergadering, uitgezonderd in geval van ziekte, of zouden in elk geval mede de verantwoordelijkheid moeten blijven dragen.

Als voornaamste tekortkomingen van de wet van 1929 betreffende de publicatie der jaarrekening kunnen genoemd worden:

1. Een geschikte vorm van Verlies- en Winstrekening zou moeten worden voorgeschreven; het tegenwoordige voorschrift is waardeloos en nietszeggend. (Omtrent den vorm werden tot dusver geen bepaalde voorschriften gegeven).
2. Aangegeven zou moeten worden naar welke grondslagen de bezittingen zijn gewaardeerd; termen als „as valued by the directors” of „at cost of market value” geven geen inlichtingen omtrent de grootte der afschrijvingen.
3. De marktwaarde van de investeringen zou moeten worden opgegeven, zooals deze op balansdatum is.
4. De handelswinst of het verlies van iedere dochtermaatschappij zou afzonderlijk moeten worden vermeld. Thans is dit niet noodig, waardoor aandeelhouders niet weten, welke ondernemingen met winst en welke met verlies werken en hoe groot deze verliezen zijn. Wanneer, zooals tegenwoordig dikwijls het geval is, een maatschappij uitsluitend als holding company optreedt, dan worden aandeelhouders jarenlang in absolute onwetendheid gehouden omtrent vitale belangen.
5. De namen van elk dezer dochtermaatschappijen zouden moeten worden aangegeven.
6. Wanneer geheime reserves zouden worden gebruikt, zou dit moeten worden vermeld in de Verlies- en Winstrekening.

In deze opsomming zijn niet die punten genoemd, waarover nog verschil van meening bestaat zooals b.v. het voorschrift tot publicatie van geconsolideerde balansen van holding companies en de versterking van de wettelijke verantwoordelijkheid van auditors. Recente verliezen van het belegend publiek hebben het vertrouwen doen verliezen en verhinderen een toevloeiing van gelden naar industriële ondernemingen. Sommige verliezen waren onvermijdelijk, andere echter zouden te voorkomen zijn geweest. „Company law reform is, in fact, a question of national importance, and it would be the greatest mistake to regard it as only a specialised issue” zoo besluit de Redactie dit artikel.

Ch. H.

Over den omvang van Accountantskantoren

De groei van de groote accountantskantoren in Amerika schijnt bij de kleinere kantoren nogal verontrusting te hebben veroorzaakt, hetgeen blijkt uit een door *Ch. F. Rittenhouse* ingestelde enquête, welke wordt beschreven in „The Journal of Accountancy” van Januari j.l. De resultaten van deze enquête en enkele hierbij naar voren gebrachte punten schijnen mij van voldoende belang om er hier iets van te vermelden.

Onderscheid werd bij deze enquête gemaakt tusschen de zg. „National Firms” en de „Local Firms”. Onder de eerste worden de accountantsfirma's verstaan met een netwerk van kantoren in de voornaamste industriële centra van het land. Als „Local Firms” worden beschouwd de firma's met slechts één kantoor van gemiddelden omvang met locale cliëntèle en van een locale bekendheid.

De enquête werd ingesteld bij 75 local firms uit alle deelen van Amerika en had ten doel de heerschende meeningen betreffende de bestaanszekerheid van local firms te leeren kennen.

Dit onderzoek stond in verband met het feit, dat de kleinere kantoren met ongerustheid den groei in cliëntèle, macht en invloed van de accountantskantoren, welke van nationalen omvang waren, gadesloegen. Deze toch hebben in vele gevallen een duidelijken voorsprong op de kleinere firma's. Hun cliënten zijn de nationaal bekende vennootschappen hetgeen hun velerlei gratis publiciteit verschaft; zij verkrijgen zonder veel moeite nieuwe cliëntèle, zij genieten den steun van de groote bankiers, de kopstukken van het land behooren tot hun relaties enz. Gevreesd werd derhalve, dat de kleine kantoren geheel weggedrongen zouden worden en steeds moeilijker bestaan zouden vinden. Deze vrees uitte zich op verschillende congressen, vergaderingen en onderlinge besprekingen, zoodat ten slotte de indruk werd verkregen, dat de kleine kantoren tot ondergang gedoemd waren. Toen dan ook de heer *Rittenhouse* de uitnodiging van het American Institute of Accountants kreeg om een lezing over dit vraagstuk te houden, oordeelde hij het het beste de meening van zijn lotgenooten te gaan inwinnen.

Op zijn enquête welke een zevental vragen inhield, kwamen 45 antwoorden binnen.

Uit deze bleek echter al dadelijk, dat de toestand voor de kleinere kantoren somberder was voorgesteld, dan nu uit de antwoorden naar voren kwam.

De meesten toch hadden volgens deze enquête slechts weinig te lijden gehad van verlies aan cliënten door toedoen van de national firms.

Slechts enkelen hadden meer belangrijke verliezen aan cliëntèle geleden.

De redenen waarom zij klanten aan de national firms verloren hadden waren o.a. het noodzakelijk worden van controle door firma's met vestiging in de grootere steden, het te groot worden van den cliënt in verband met den omvang van de organisatie van de local firm, prijsconcurrentie, verkoop van vennootschappen, ontevredenheid enz.

De meesten zagen evenwel de toekomst met vertrouwen tegemoet en constateerden, dat de kleinere kantoren een zeer speciale functie veel beter kunnen verrichten dan de grootere firma's; hoewel geen verdere omschrijving van deze functie werd gegeven, werd blijkens een latere opmerking gedacht aan het persoonlijk karakter van het accountantsberoep, hetwelk bij de national firms blijkbaar wel eens in gedrang komt.

Een inzender gaf evenwel als zijn meening te kennen, dat hij de positie van de individueele of kleine firma, die tegenwoordig haar carrière moet beginnen, niet beneed.

Tot dusverre komt, naar ik meen, de toestand in Nederland voor de kleinere kantoren, overeenmet wat in het bovenstaande als algemeene lijn voor de local firms in America naar voren is gebracht.

Wat gelukkig evenwel hier te lande minder, of zelfs in het geheel niet geldt, is hetgeen vermeld werd over het optreden van de national firms. Een groot aantal der inzenders klaagde toch over de onfaire praktijken van eenige groote kantoren, welke zich blijkbaar allermintst houden aan eenige ethische eischen van het beroep. Directe diensten-aanbieding en propaganda schijnt bij alle national firms voor te komen, waarbij enkele zoo ver gaan, dat zij de nadeelen van local firms en de voordeelen van hun eigen kantoren naar voren brengen, bijv. door zich te beroemen op hun groote ervaring, door nadruk te leggen op hun alom-bekenden naam, het noemen van zeer lage prijzen enz. Dit is derhalve wel een zeer beschamende uiting over de grootere accountantskantoren in Amerika, hetgeen er op duidt, dat het „business”-karakter waarschijnlijk wat al te zeer op den voorgrond wordt gesteld.

Bovendien wordt veroordeeld, dat het persoonlijk karakter van het beroep bij vele national firms verloren raakt.

„The very essence of professional work is direct personal service” en daar ontbreekt het nogal aan. De cliënt krijgt wel-

is waar goede „accounting-service”, maar de branch-office politiek van de groote accountantskantoren heeft veroorzaakt dat het publiek den accountant op één lijn is gaan stellen met de „engineering firms” en „appraisal-companies” en niet als gelijken van doctoren of advocaten, ondanks de pogingen van accountantszijde om te beweren, dat zij „professional men” zijn.

De public accountants werkzaam bij groote zaken worden daarom in het algemeen dan ook minder geteld dan de eigen deskundigen dezer zaken. Hun werk wordt niet al te ernstig opgevat en meer als een noodzakelijk kwaad beschouwd, omdat slechts een handteekening onder de jaarrekening wordt vereischt.

De eigenaars van kleinere zaken daarentegen beschouwen meestal den accountant ten minste als hun gelijke, zij vragen zijn raad en bepraten alle details van hun zaak en zelfs van persoonlijke aard met hem. Het gevolg hiervan is een zeer nauw contact tusschen deze zaken en de local firms.

Aan den anderen kant werd, o.a. door den schrijver zelf, erkend dat vele groote kantoren goede propagandisten zijn voor het beroep door hun standing, hun leiding in beroepszaken en wijze van praktijkuitoefening.

Volgens den schrijver zouden de local firms door meer activiteit op vereenigingsgebied, meer propaganda bij de eigen relaties, meer publicatie van hun kennis en ervaring in vak- en andere tijdschriften hun positie zeer zeker kunnen versterken. Ook de onderlinge uitwisseling van ervaringen en moeilijkheden kan den local firms een goeden moreelen steun geven.

De schrijver ziet verder in den omvang en den aard van het werk door local firms in de toekomst voor dezen een tendens tot specialisatie op eenig bijzonder gebied van den accountants-arbeid of in een of anderen bedrijfstak. Hoe de Nederlandse accountant over dit vraagstuk denkt, is door de lezing van den Heer *de Haan* voor het Nederl. Instituut v. Accountants op 4 Juni j.l. en uit het daarbij gevoerde debat duidelijk naar voren gekomen.

Tenslotte meent de schrijver, dat er voldoende werkgelegenheid voor de local firms bestaat en zal blijven bestaan, daar het aantal middelmatige en kleine bedrijven, ook in Amerika, het aantal groot-bedrijven verre overtreft.

Deze kleinere bedrijven en éénmansvennootschappen hebben meer hulp en leiding van een deskundige nodig, dan dat zij accountantsecontrole verlangen voor credietdoeleinden of toezicht op personeel. Dezen dienst kan een local accountant beter geven dan het bijkantoor van een national firm en tegen een redelijker honorarium. Als de local firm een jonge zaak door de moeilijke tijden heen kan helpen of een lijdende zaak weer op de been kan helpen, zal dit een groter voldoening aan den accountant geven dan dat hij een of andere fraude-onderzoek verricht of de een of andere administratie inricht.

De schrijver meent derhalve, dat de local firms niet bevreesd behoeven te zijn voor de toekomst van hun praktijk en dat zelfs de kracht en stabiliteit van het beroep liggen in de toegewijdeheid en den ernst der local-firms.

I. A. B.

EFFICIËNTIE

Red.: C. A. BLAZER en L. POLAK

(Bijdrage en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Aan de „Korte Mededeelingen” van het Nederl. Instituut v. Efficiency ontleenen wij de hier volgende mededeelingen.

Mogelijkheden en grenzen van de Bedrijfsbegroting

In korte samenvattende zinsneden behandelt de schrijver van

het hieronder vermelde artikel 4 functies, die de begroting in het particuliere bedrijf heeft te vervullen en 5 gevolgen, die de begroting niet met zich mag brengen.

De vier functies zijn:

1. Het helpen vermijden van de schommelingen in het bedrijf. Hiertoe werken mede productie-programma's over langere tijd, een elastische prijspolitiek en een aan de kapitaalpositie der onderneming aangepaste voorraadpolitiek, die een grootere bestendigheid in de productie meebrengen en door het uitschakelen van plotselinge veranderingen in de bedrijfsbezetting het bedrijf een rustiger verloop geven.

2. Het met elkaar in overeenstemming brengen der verschillende afdelingen der onderneming, waardoor inkoop, grondstoffenmagazijn, productieproces, productenmagazijn, afzet en kapitaalbehoefte op een gelijk niveau gebracht kunnen worden.

3. Het verhoogen van het aanpassingsvermogen van het bedrijf door de vergelijking van begroting met het werkelijk verloop; hierdoor komt de toekomstige ontwikkelingslijn naar voren, zoowel wanneer de begroting in de administratie van het loopend bedrijf is verwerkt, als wanneer deze alleen voor statistische na-controle wordt gebruikt.

4. Bevordering van het bereiken van het bedrijfsdoel der onderneming, omdat zodoende duidelijk omgrensde opgaven en richtlijnen voor de verschillende afdelingen worden gegeven, waarbij echter de individualiteit der afdelingsleiders geëerbiedigd dient te blijven.

Bij de werking van de bedrijfsbegroting dient echter zorg gedragen te worden voor het volgende:

1. Het budget mag niet de besluitvaardigheid der afdelingsleiders aantasten, waardoor hun initiatief teloor zou gaan. Hier toch bestaat het gevaar een mentaliteit te kweken, die zich op ontduiken der gestelde eischen toelegt, b.v. door ondoelmattige acquisitie van clientèle bij te dwingend gestelde verkoopquota; door gebruik van minderwaardig materiaal bij te straffe begroting van onkosten en door te krappe bevoorrading bij te starre financieele limieten.

2. Er mogen geen nieuwe wrijfpunten geschapen worden in de rivaliteit tusschen controle en productieafdelingen. Onderling wantrouwen is vaak van veel nadeeliger aard dan de tekortkomingen op organisatorisch gebied, die men door de ingevoerde maatregelen heeft willen ter zijde stellen.

3. Het gemeenschappelijk bedrijfsdoel mag niet bij het voor iedere afdeling gestelde doel op den achtergrond geraken.

4. De periodieke bedrijfscontrole, noch de statistiek van het loopende bedrijf mogen achterwege gelaten worden, nu men een toekomstrekening van het bedrijf heeft opgemaakt; zij krijgen hierdoor juist groter waarde.

5. Men moet geen plannen te ver vooruit opstellen, omdat zoiets tot disposities voor te langen duur voert, die misschien zullen blijken niet meer tijdig te achterhalen te zijn bij veranderde omstandigheden. Budgeteering kan op die wijze leiden tot verstarrende maatregelen, waartegen zeer te waken valt.

(Dr. F. Hasenack. *Möglichkeiten und Grenzen des privatwirtschaftlichen Budgets. Zeitschrift f. Organisation. 1932. pag. 10*).

Arbeitsintensiteit en Ongevallengevaar

„Door de aan de moderne ontwikkeling van het productieproces noodzakelijk verbonden intensifieering van den arbeid, wordt het arbeidstempo steeds meer opgevoerd. De werkman moet tegenwoordig dezelfde hoeveelheid arbeid in een belangrijk korteren tijd verrichten dan vroeger. Kan hij zich niet aan dezen eisch aanpassen, dan is hij voor den ondernemer op den duur niet bruikbaar.

De arbeider is daardoor gedwongen in sterkere mate dan vroe-